

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2025
 General Certificate of Education (Adv.Level) Examination, 2025
 ආර්ථික විද්‍යාව - II කොටස/පැය තුනයි - අමතර කියවීම් කාලය විනාඩි 10 යි
 Economics II / Three hours – Additional Reading Time – 10 Minutes

උපදෙස්,

- ❖ 'අ' උප කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් ද, 'ආ' උප කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් ද තෝරාගෙන, ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.
- ❖ ප්‍රස්තාර කඩදාසි සපයනු ලැබේ.

'අ' උප කොටස

(මෙම කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් තෝරා ගන්න.)

1. (i) දේපළ සම්පත් සහ මානව සම්පත් නිර්වචනය කර ඒවාට එක් උදාහරණය බැගින් දෙන්න. (ලකුණු 04යි)
- (ii) හිඟකම හේතුවෙන් ආවස්ථික පිරිවැය පැන නගිනුයේ කෙසේද? පුද්ගලයන් හා රජයන් මුහුණ දෙන ආවස්ථික පිරිවැය සඳහා උදාහරණ සපයන්න. (ලකුණු 04යි)
- (iii) නූතන නිෂ්පාදන පද්ධති තුළ ඵලදායිතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා ශ්‍රම විභාජනය දායක වන්නේ කෙසේදැයි කෙටියෙන් විස්තර කරන්න. (ලකුණු 03යි)
- (iv) වෙළෙඳපොළ ආර්ථික පද්ධති සහ විධාන ආර්ථික පද්ධති අතර ආර්ථික නිදහස හා පාරිභෝගික ස්වාධීනත්‍යය වෙනස් වන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04යි)
- (v) වෙළෙඳපොළ ආර්ථික පද්ධතියක මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න විසඳීමේ දී මිල යන්ත්‍රණයේ කාර්යක්ෂමතාව අගයන්න. (ලකුණු 05යි)

2. (i) සැපයුම් චක්‍රය විතැන් වීමකට හේතු විය හැකි සාධක තුනක් ලැයිස්තු ගත කරන්න. (ලකුණු 03යි)
- (ii) ඉල්ලුමේ මිල නම්‍යතාව යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ කුමක්ද? එය මුළු අයහාරයට බලපානුයේ කෙසේදැයි පහදන්න. (ලකුණු 04යි)
- (iii) යෝග්‍ය රූපසටහන් භාවිත කරමින් ආදායමේ වෙනස් වීමක් සාමාන්‍ය හා බාල භාණ්ඩ සඳහා ඇති ඉල්ලුමට බලපාන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04යි)
- (iv) නිෂ්පාදක අතිරික්තය නිර්වචනය කර සැපයුම් හා ඉල්ලුම සහිත රූප සටහනක එය නිරූපණය කරන ආකාරය පෙන්වුම් කරන්න. (ලකුණු 04)
- (v) නිෂ්පාදන තාක්ෂණයේ වැඩි දියුණු වීමක් වෙළෙඳ පොළ සමතුලිතතාවයේ වෙනස්කම් හටගැනීමට හේතු විය හැක්කේ කෙසේද? ඔබේ පිළිතුර සඳහා රූපසටහන් ආධාර කර ගන්න. (ලකුණු 05යි)

3. (i) අවම මිලක් යනු කුමක්ද? තරගකාරී ශ්‍රම වෙළෙඳපොළක් තුළ සමතුලිත වැටුපට වඩා ඉහළින් අවම වැටුපක් පැනවීමෙන් හැඟවෙන දෑ රූපසටහනක් යොදා ගනිමින් පෙන්වුම් කරන්න. (ලකුණු 04යි)
- (ii) කෘෂිකාර්මික භාණ්ඩ මිල ස්ථායීකරණය සඳහා රජයේ ස්වාරක්ෂක තොග පවත්වා ගෙන යාමේ සඵලතාව අගයන්න. එවැනි යෝජනා ක්‍රම අසාර්ථක වීමට හේතු විය හැකි සාධක මොනවාද? (ලකුණු 04යි)
- (iii) කෘෂිකාර්මික භාණ්ඩයක වෙළෙඳ පොළ ඉල්ලුම (Q_d) සහ සැපයුම (Q_s) ශ්‍රිත පහත සමීකරණ මගින් ලබා දී ඇත. මෙම සමීකරණ වල P යනු කිලෝ ග්‍රෑම්යක මිල රුපියල් වලින් Q යනු ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන්වලින් ද වේ.
 $Q_p = 720 - 4P$ $Q_s = -180 + 6P$
 (අ) වෙළෙඳපොළ සමතුලිත මිල සහ සමතුලිත ප්‍රමාණය ගණනය කරන්න. (ලකුණු 02 යි)
 (ආ) ගොවීන්ට කිලෝග්‍රෑම්යකට රු. 100ක් ලැබෙන බවට සහතිකයක් සහිතව රජය දැන් උන පූර්ණ ගෙවීම් ක්‍රමයක් හඳුන්වා දෙනැයි සිතමු. එම මිල ආධාරක වැඩ සටහනින් පසුව මෙම භාණ්ඩය වෙළෙඳ පොළ තුළ අලෙවි වන මිල ගණනය කරන්න. (ලකුණු 03යි)

(ඉ) මිල ආධාරක වැඩසටහන සඳහා රජයට දැරීමට සිදුවන පිරිවැය ඇස්තමේන්තු කරන්න.

(ලකුණු 03යි)

(ඊ) මිල ආධාරක වැඩසටහනට පෙර හා පසු නිෂ්පාදක අතිරික්තය සසඳන්න.

(ලකුණු 04යි)

4. (i) කෙටි කාලීන නිෂ්පාදන ශ්‍රිතය නිර්වචනය කර, එය දිගු කාලීන නිෂ්පාදන ශ්‍රිතයෙන් වෙනස් වන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 03යි)

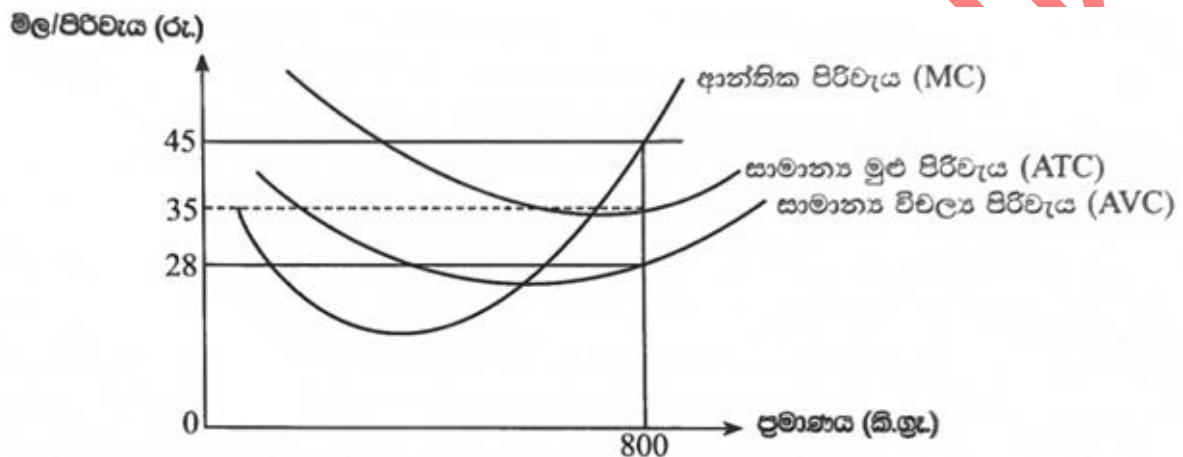
(ii) කෙටි කාලීන නිෂ්පාදන ශ්‍රිතය මගින් ආයතනයක සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය (AVC) සහ ආන්තික පිරිවැය (MC) වක්‍රවල හැඩය හා හැසිරීම පැහැදිලි කරන්නේ කෙසේද?

(ලකුණු 04යි)

(iii) ආයතනයේ පිරිවැය ව්‍යුහයේ කොටසක් ලෙස ප්‍රාමාණික ලාභය ඇතුළත් කිරීම ඔබ සාධාරණීය කරණය කරන්නේ කෙසේද?

(ලකුණු 04යි)

(iv) පහත රූපසටහන පූර්ණ තරගකාරී ආයතනයක කෙටි කාලීන පිරිවැය ව්‍යුහය සහ පැවතිය හැකි වෙළෙඳ පොළ මිල ගණන් පෙන්වයි.

වෙළෙඳපොළ මිල කිලෝග්‍රෑම්කට රු. 45ක් නම්,

(අ) ආර්ථික ලාභය හෝ අලාභය ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 02යි)

(ආ) ආයතනයේ මුළු ස්ථාවර පිරිවැය ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 02යි)

(v) ඒකාධිකාරී තරගය නිර්වචනය කර එය පූර්ණ තරගයෙන් හා ඒකාධිකාරයෙන් වෙනස්වන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 05යි)

5. (i) එකතු කළ වටිනාකම් ක්‍රමය භාවිත කරමින්, ජාතික ගිණුම් සැකසීමේ දී රාජ්‍ය සේවයේ නිමැවුමේ වටිනාකම ඇස්තමේන්තු කරන ආකාරය විස්තර කරන්න.

(ii) කල්පිත ආර්ථිකයක ජාතික ගිණුම් වලට අදාළ දත්ත කිහිපයක් පහත වගුවෙහි දක්වා ඇත.

අයිතමය	වටිනාකම (රුපියල් මිලියන)
කෘෂිකර්මය, වන වගාව සහ ධීවර අංශයේ දළ එකතු කළ අගය	1 500
කර්මාන්ත අංශයේ දළ එකතු කළ අගය	4 500
සේවා අංශයේ දළ එකතු කළ අගය	9 500
පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම	12 000
රජයේ පරිභෝජන වියදම	1 500
දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය	4 500
භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන	2 000
භාණ්ඩ හා සේවා ආනයන	3 000
නිෂ්පාදිත මත සහනාධාර අඩු කළ බදු	1 500

වගුවේ දී ඇති දත්ත භාවිත කරමින් පහත සඳහන් දෑ ගණනය කරන්න.

(අ) මූලික මිල යටතේ නිමැවුමේ දළ වටිනාකම

(ලකුණු 02යි)

(ආ) දළ දේශීය නිෂ්පාදනය

(ලකුණු 02යි)

(ඇ) දළ දේශීය ඉතුරුම්

(ලකුණු 02යි)

(iii) කල්පිත ආර්ථිකයක ආන්තික ඉතුරුම් නැමියාව (MPS) 0.2 ක් වේ යැයි සිතමු. මෙම ආර්ථිකයේ සංක්‍රාම ගුණකයේ අගය ගණනය කර, රජයේ සංක්‍රාම වියදම් රුපියල් මිලියන 100 කින් වැඩි කිරීම නිසා ජාතික ආදායමේ මුළු වැඩි වීම ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 04යි)

(iv) රජයේ කටයුතු නොමැති සංචාන ආර්ථිකයක සමාහාර පරිභෝජන ශ්‍රිතය $C = 200 + 0.8Y$ සහ ආයෝජනය $I = 80$ වශයෙන් ලබා දී ඇතැයි සිතමු. (වටිනාකම රුපියල් බිලියන වලිනි.)

(අ) මෙම ආර්ථිකයේ සමතුලිත ජාතික ආදායම් මට්ටම ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 02යි)

(ආ) සමතුලිත ජාතික ආදායම් මට්ටම තීරණය වන ආකාරය පෙන්වුම් කිරීමට රූපසටහනක් අඳින්න.

(ලකුණු 04යි)

'ආ' උප කොටස

(මෙම කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් තෝරා ගන්න.)

6. (i) මුදලේ අභ්‍යන්තර වටිනාකම නිර්වචනය කර එය ආර්ථිකයක් තුළ පොදු මිල මට්ටම හා සම්බන්ධ වන්නේ කෙසේ දැයි සඳහන් කරන්න.

(ලකුණු 03 යි)

(ii) මුදල් ප්‍රමාණවාදී න්‍යාය ව්‍යුත්පන්න කිරීමට විනිමය සමීකරණය භාවිත කිරීමේ දී යොදා ගැනෙන උපකල්පන දක්වන්න. නූතන ආර්ථිකයන්හි මෙම උපකල්පන කෙතරම් යථාර්ථවාදී දැයි පරීක්ෂා කරන්න.

(ලකුණු 04යි)

(iii) කල්පිත වාණිජ බැංකුවක සරල කරන ලද ශේෂ පත්‍රයක් පහත දක්වා ඇත.

වගකීම් (රු.)		වත්කම් (රු.)	
ඉල්ලුම් තැන්පතු	200 000	අවශ්‍ය සංචිත	10 000
ප්‍රාග්ධනය	120 000	අධි සංචිත	4 000
		ණය	180 000
		සුරැකුම්පත්	50 000
		ගොඩනැගිලි	76 000
එකතුව	320 000	එකතුව	320 000

(අ) අවශ්‍ය සංචිත අනුපාතය ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 02යි)

(ආ) ගනුදෙනුකරුවෙක් බැංකුවෙහි ඇති තම ජංගම ගිණුමෙන් රු. 20 000ක මුදලක් ආපසු ගන්නා බව උපකල්පනය කරන්න. මෙම මුදල් ආපසු ගැනීම නිසා බැංකුවේ අවශ්‍ය සංචිත කොපමණ ප්‍රමාණයකින් වෙනස් වේද?

(ලකුණු 02යි)

(ඇ) මෙහි දී බැංකුව කිසිදු ණයක් ආපසු කැඳවනු නොලැබේ යැයි උපකල්පනය කළහොත්, ඉහත දක්වන ලද මුදල් ඉවතට ගැනීම සිදුවන අවස්ථාවේදී ම අවශ්‍ය සංචිත අනුපාතය පවත්වා ගැනීමට බැංකුවට ගත හැකි විකල්ප ක්‍රියාමාර්ග කවරේ ද?

(ලකුණු 02යි)

(iv) 2023 නව මහ බැංකු පනතේ දක්වා ඇති පරිදි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රධාන අරමුණ දක්වන්න.

(ලකුණු 02යි)

(v) මහ බැංකු පනතේ හඳුන්වා දී ඇති නව මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුව විස්තර කරන්න. එය ඊට පෙර පැවති ප්‍රතිපත්ති රාමුවෙන් වෙනස් වන්නේ කෙසේ දැයි පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 05යි)

7. (i) නිෂ්පාදනයේ සෘණ බාහිරතා නිර්වචනය කර එය වෙළෙඳ පොළ අසාර්ථකත්වයට හේතු වන ආකාරය රූපසටහනක් ඇසුරෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04යි)
- (ii) රජයේ පුනරාවර්තන වියදම් යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක් ද ? ශ්‍රී ලංකා රජයේ අයවැය ලේඛනයෙහි පුනරාවර්තන වියදමෙහි ප්‍රධාන සංරචක තුන දක්වන්න. (ලකුණු 04යි)
- (iii) ශ්‍රී ලංකාවේ ලාභ ලබන ප්‍රධාන රාජ්‍ය ව්‍යවසාය තුනක් නම් කරන්න. (ලකුණු 03යි)
- (iv) 2022 වර්ෂයේ ආර්ථික අර්බුදයෙන් පසුව ශ්‍රී ලංකාව හඳුන්වා දුන් ප්‍රධාන බදු ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 04යි)
- (v) රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වයන් (PPPs) නිර්වචනය කර ශ්‍රී ලංකා රජයේ අයවැය හිඟය අඩු කිරීමට සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව සාක්ෂාත් කර ගැනීමට රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වයන් දායක වන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05යි)
8. (i) සාපේක්ෂ වාසිය සහ තරගකාරිත්ව වාසිය අතර මූලික වෙනස උදාහරණ සමග පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04යි)
- (ii) ද්විත්ව - සටහන් මූල ධර්මයට අනුව පහත සඳහන් ජාත්‍යන්තර ගනුදෙනුවල බැර සහ හර සටහන් ශ්‍රී ලංකාවේ ගෙවුම් ශේෂ ගිණුමේ වාර්තා කරනු ලබන්නේ කෙසේද?
- (අ) ශ්‍රී ලාංකික නේවාසිකයෙකුට විදේශයකින් ඩොලර් 500ක ජ්‍යෙෂ්ඨයෙකු ලැබීම
- (ආ) ශ්‍රී ලාංකික කෘෂි රසායන සමාගමක් විසින් විශේෂිත කෘෂි රසායනයක් දේශීය වශයෙන් නිපදවීම සඳහා ඩොලර් මිලියන 50ක් ගෙවා ස්වාධිකාර (patent) බලපත්‍රයක් මිලට ගැනීම
- (ඇ) ශ්‍රී ලංකා රජය නිව්යෝර්ක් මුදල් වෙළෙඳ පොළෙහි සංවර්ධන බැඳුම්කර අලෙවි කොට ඩොලර් මිලියන 200ක ණය මුදලක් ලබා ගැනීම (ලකුණු 03යි)
- (iii) ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ විනිමය අනුපාතිකය තීරණය කරන ප්‍රධාන ඉල්ලුම් හා සැපයුම් සාධක කවරේද? (ලකුණු 04යි)
- (iv) සෘජු විදේශ ආයෝජන යන්නෙන් අදහස් වන්නේ කුමක්ද? ශ්‍රී ලංකාවට සෘජු විදේශ ආයෝජන ආකර්ෂණය කරගැනීමෙහි ලා අනුගමනය කළ හැකි උපායමාර්ග තුනක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 04යි)
- (v) ශ්‍රී ලාංකික අපනයන සඳහා එක්සත් ජනපද තීරුබදු වෙනස්වීම් ශ්‍රී ලංකාවේ ගෙවුම් ශේෂයට හා විදේශ විනිමය ඉපයීම් වලට බලපාන්නේ කෙසේ දැයි පරීක්ෂා කරන්න. (ලකුණු 05යි)
9. (i) තිරසාර සංවර්ධනයේ ප්‍රධාන කුළුණු තුන නම්කර ඒවා එකිනෙක අතර ඇති අන්තර් සම්බන්ධතා පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04යි)
- (ii) හුදෙක් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනයෙන් පමණක් පිළිබිඹු කළ නොහැකි සංවර්ධනයේ විවිධ පැතිකඩ මානව සංවර්ධන දර්ශකය විසින් ග්‍රහණය කරගන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05යි)
- (iii) (අ) ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතිකය නිර්වචනය කරන්න. (ලකුණු 02යි)
- (ආ) ශ්‍රී ලංකාවේ කාන්තා ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතිකය පහළ මට්ටමක පැවතීමට දායක වන ප්‍රධාන සාධක තුනක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 03 යි)
- (iv) (අ) නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව නිර්වචනය කරන්න. (ලකුණු 02යි)
- (ආ) ජාතික හා ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව මනිනු ලබන්නේ කෙසේ දැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04යි)

10. (i) 2022 වර්ෂයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික අර්බුදයට දායක වූ ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්තිමය අසමත් වීම් කවරේ දැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05යි)
- (ii) ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වෘද්ධිය වේගවත් කර තිරසාර ලෙස පවත්වා ගැනීම සඳහා කඩිනමින් අවශ්‍ය කරන ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු කළ යුතු ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර පහක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 05යි)
- (iii) ඉහළ එකතු කළ අගයක් ලබා දෙන නිෂ්පාදන හා සේවා අංශ සංවර්ධනයට සහාය වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාව අනුගමනය කළ යුතු වැදගත් කාර්මික ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග මොනවාද? (ලකුණු 05යි)
- (iv) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහන යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ සාර්ව ආර්ථික කාර්ය සාධනය වැඩි දියුණු වී ඇත්තේ කෙසේ ද? එහි ලා තවදුරටත් පවත්නා ප්‍රධාන අභියෝග කවරේ දැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05යි)